

poslanstvo. »Francija se je lajizirala najprej v svojih vodilnih slojih. Ti vodilni sloji naj se zopet pokristjanijo, da jo pokristjanijo. Ura priganja; povsod čutimo, kako narašča nemir in zmešnjava. Naj postanejo katoliški pisatelji umski voditelji francoske misli, te misli, ki se išče zmeraj, odkar je izgubila luč stare vere« (msgr. Julien, prim. La Croix, 14. dec. 1926, str. 2). Zato naj se odrečejo katoliški književniki vsem preprirom ter v slogi in ljubezni prekvasijo svoj narod s pravo vernostjo.

Zvečer se je vršil banket pod predsedstvom Louisa Bertranda, ki je združil kakih sto katoliških pisateljev.

Še besedo o stalnih organizacijah francoskih katoliških pisateljev. Da ustreže večkratnim željam, izraženim na teh tednih, se je ustanovila posredovalnica za informacije in stanovsko pomoč (Bureau d'Information et d'Entr'aide professionnelle). Razen tega obstoje tri poklicna društva: Corporation des Publicistes chrétiens (Društvo krščanskih publicistov); dalje Syndicat des Écrivains in Syndicat des Journalistes français (strokovni zvezi pisateljev in časnikařev francoskih). Ta društva prirede vsako leto romanje na Montmartre v cerkev »Sacré Coeur«, da se tam posvete presv. Srcu Jezusovemu. Letošnjega romanja v juniju (gl. La Croix 14. jun. 1927) se je udeležilo kakih 80 publicistov, med njimi Georges Goyan, René Bazin, Pierre de la Gorce, Leontine Zanta i. dr. Nato so se vršili občni zbori vseh treh društev ob številni udeležbi.

Leta 1918. je ustanovil Charles Luce katoliškim pisateljem posebno glasilo »Bulletin des Écrivains et des Artistes catholiques«; sedaj ga urejuje Charles Grolleau. Oficielni organ omenjenih organizacij pa je »Bulletin mensuel de la Corporation des Publicistes chrétiens et des Syndicats des Journalistes et des Écrivains français«.

L. Sušnik.

Nemško slovstvo

Literaturwissenschaftliches Jahrbuch der Görres-Gesellschaft I. In Verbindung mit Josef Nadler und Leo Wiese herausgegeben von Günther Müller. Freiburg im Breisgau, 1926. Str. 161.

Nemci so glede literarne vede brez dvoma prvi. Pričujoči zvezek letopisa, ki ga je pri Herderju začela izdajati Görresova družba, priča, da izdajateljji svojega dela niso omejili samo na nemško slovstvo, ampak da hočejo z novimi literarno znanstvenimi metodami poseči v vse značilne slovstvene pojave. (Med izdajateljji je napisal Nadler zgodovino nemškega slovstva po pokrajinah in značaju ljudstva.) V prvi vrsti je pri takem podjetju treba očistiti pojme in jim dati njihovo pravo znanstveno vsebino. Zato beremo namesto predgovora odlomek iz Görresovega razmišljanja Wachstum der Historie, ki se začneja: Če je šlo mimo časa kako veliko in silno gibanje, novo naraščanje življenjskih tokov, tedaj se duh obrne vase in misli, kaj naj pomeni to divje razvneto preteklost in kateri temelji se hočejo iz nje zgraditi za prihodnost.

Zbornik ima sedem razprav; dve prinašata material za literarno in kulturno historijo, druge pa so komparativne, oziroma kritične. Ein Florilegium Talmudicum des 13. Jahrhunderts kaže

vpliv, ki ga je imel talmud na krščanski zapad, Beiträge zur Bibliographie der oberdeutschen Renaissance und Barockliteratur pa prinaša bibliografijo nemške renesančne in baročne pridige, ki jih hrani kapucinska knjižnica v Freiburgu v Švici.

Zanimivejše in tehtnejše so lit. estetične razprave, zlasti dve: Italienische Renaissance und spanische Renaissance in Renaissance und Barock in der deutschen Dichtung. Tu vidimo, kako abstraktni pojmi zakrivajo često popolnoma drugačno vsebino. V prvi razpravi motri Helmud Hatzfeld (Frankfurt a. M.) kulturno življenje v obeh deželah z ozirom na individualizem, nacionalizem, družbo, ljudskost, ženo, ljubezen, naravo, opazovanje človeka, umetnost in ugotavlja, da je renesansa v obeh deželah dvoje popolnoma različnih pojavov, da je bilo živahnejše v Italiji racionalistično-hedonistično, njena umetnost estetična in antična, v Španiji življenje mistično aktivistično, umetnost pa etična in katoliška (str. 46). Razprava o nemški renesansi in baroku se omejuje na razmišljanje o organski vsebini obeh pojmov in pretežno polemizira s Herbertom Cysarzem, ki je napisal knjigo o nemškem baročnem pesništvu.

Naslednji dve razpravi govorita o vsebinskih in formalnih vplivih. E. Th. A. Hoffmann und G. H. Schubert dokazuje, kako je obširna Hoffmannova novela Der goldene Topf vzrasla šele pod vplivom Schubertove narurne filozofije v svojo vsebinsko in oblikovno posebnost, Das Bräutigam-Motiv in Lermontovs Dämon und Verwandtes pa odkriva byronizem pri Lermontovu. Končno prinaša Günther Müller zanimive estetične opombe k problemu o uporabi starega motiva v moderni zasnovi, ker je Hans Roselieb v pesnitvi Die liebe Frau von den Sternen, legendenhafte Erzählung aus der Gegenwart, porabil star motiv v sestri Beatriki (prim. tudi Maeterlinekovo Sestro Beatriko). Zanimiv je sklep na str. 140, kjer pisatelj ugotavlja, kako so se nemški katoliški pisatelji 19. stol. oblikovno opirali na 16. in 17. stol. ali pa na sodobne tuje katoliške zglede, nova generacija pa mora graditi v visoki moderni zasnovi, a da presnavlja in preureja iz notranjega nagiba iz vere v transcendentnega Boga.

F. K.

Robert Lais: Auf der Spur des Urmenschen. Freiburg i. Br., Herder & Co., 1926.

Z drugega stališča kot Ledroitova knjiga je napisana ta. Lahko bi jo imenovali poljuden prijetno in preprosto pisan učbenik prazgodovine. Za uvod podaja tabelaričen pregled prazgodovinskih dob. Nato ugotavlja kratko, da se nahajajo spomeniki teh kultur v zemlji, v jezerih in močvirjih in na površini zemlje, na kar razpravlja o načinih, kako jih izsledimo. V 4. poglavju sledi predmetni in tehnični opis najdb, ki je tako živahen in prožet s tolikimi opazovanji iz življenja in tehnike, da tvori pač najdragocenejši del knjige. Sledi kratko navodilo o zbiranju prazgodovinskih predmetov, končno pa sintetična slika prazgodovinske dobe, njen človek, njegova kultura in okolica, v kateri je živel.

Knjigo priporočam vsem, ki se hočejo poučiti o prazgodovini človeštva.

Frst.